

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการจ่ายเงินปันผลและอัตราการเติบโตของกำไรใน
อนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ.
2552 โดยใช้ทฤษฎีบทข้อมูลอนุกรมเวลา ทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุเป็นผล (Causality Test)
และการวิเคราะห์ผลตัวแบบจำลองที่เหมาะสมของ VAR Model มีระเบียบดำเนินการศึกษา
ดังต่อไปนี้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาตัวแปรต่างๆ ประกอบด้วย เงินปันผลต่อหุ้น (DPS) กำไรต่อหุ้น (EPS) และอัตราการ
จ่ายเงินปันผล (Dividend Payout Ratio) ของกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2552 โดยใช้วิธีการทดสอบยูนิทรูท เพื่อทดสอบความนิ่ง
ของข้อมูล ด้วยวิธี Dickey-Fuller Test และสร้างเป็นสมการถดถอย เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของ
ข้อมูลย้อนหลังสูงสุด 3 ปี และวัดความเป็นเหตุผลของตัวแปร ด้วยวิธี Granger Causality เพื่อวัด
ระดับความสัมพันธ์ระหว่างกัน

จากการศึกษาที่อ้างอิงจาก Amott and Asness (2003) และ Lee (2010) ได้ให้เหตุผลในการ
คำนวณ Real Earnings ไว้ว่า กำไรที่แท้จริงของหลักทรัพย์แต่ละตัวย่อมได้รับอิทธิพลจากการ
เปลี่ยนแปลงด้านสถานะเศรษฐกิจ ซึ่งแสดงออกมาในรูปอัตราเงินเฟ้อ หลักทรัพย์ใดที่มีอัตรา
ผลตอบแทนที่เติบโตสูงจากอิทธิพลดังกล่าวย่อมเข้ามาแทนที่หลักทรัพย์ที่มีการเติบโตของอัตรา
ผลตอบแทนที่ต่ำกว่า ส่งผลทำให้ค่าฐานของดัชนีผลตอบแทนรวมของตลาดหลักทรัพย์
เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการปรับฐานกำไรด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคจะส่งผลทำให้ตัวแปรกำไร
ที่แท้จริงที่นำมาคำนวณในการศึกษาคั้งนี้มีค่าน้อยกว่ากำไรที่แสดงในข้อมูลทางการเงินของบริษัท
และตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งเมื่อขจัดปัจจัยด้านเงินเฟ้อที่มีผลทำให้ตัวแปรกำไรที่แท้จริงที่นำมาใช้
ในการคำนวณต่อไปมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้นเนื่องจากเป็นกำไรที่แท้จริงจากการดำเนินงานของบริษัท

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
จำนวน 497 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2 มกราคม 2552) ระหว่างปี พ.ศ. 2545

ถึงปี พ.ศ. 2552 โดยช่วงที่ทำการศึกษาคือช่วงที่สภาวะแวดล้อมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นปกติ คือ ไม่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ และปัญหาทางการเมือง

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นข้อมูลรายเดือนจากฐานข้อมูล DATASTREAM ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ถึงปี พ.ศ. 2552 ได้แก่ ราคาหุ้น (Price Series) อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ (Price-Earnings Ratio) อัตราเงินปันผลตอบแทน (Dividend Yield) และดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย อัตราการจ่ายเงินปันผลและอัตราการเติบโตของกำไรในอนาคตของหลักทรัพย์ทั้งหมดที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ระหว่าง พ.ศ. 2545 ถึงปี พ.ศ. 2552 มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราการจ่ายเงินปันผล (Payout Ratio) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างเงินปันผลจ่าย ณ เดือนที่ t หารด้วยกำไรเดือนที่ t จำนวนจาก

$$\text{Payout ratio}_t = \frac{\text{Dividend}_t}{\text{Price}_t} \times \frac{\text{Price}_t}{\text{Earnings}_t} \quad (1)$$

โดยที่ Dividend_t คือ เงินปันผลจ่ายของหลักทรัพย์ทั้งหมด ณ เดือนที่ t

Price_t คือ ราคาของหลักทรัพย์ทั้งหมด ณ เดือนที่ t

Earnings_t คือ กำไรต่อหุ้นของหลักทรัพย์ทั้งหมด ณ เดือนที่ t

โดยกำหนดตัวย่อที่ใช้สำหรับการคำนวณอัตราการจ่ายเงินปันผลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ คือ pout

กำไรที่แท้จริง (Real Earnings) จำนวนจาก

$$\text{Real Earnings}_t = \left[\frac{\text{Market Value of Stocks}_t}{\text{CPI}_t} \right] \times \text{E/P Ratio}_t \quad (2)$$

โดยที่ $\text{Market Value of Stocks}_t$ คือ มูลค่าตลาดของหลักทรัพย์ ณ เดือนที่ t

CPI_t คือ ดัชนีราคาผู้บริโภครายเดือน ณ เดือนที่ t

E/P Ratio_t คือ ส่วนกลับของอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้น ณ เดือนที่ t

(1/PE Ratio)

Earnings Growth หมายถึง อัตราการเติบโตของกำไรที่แท้จริง ณ เดือนที่ t หาด้วยกำไรที่แท้จริง ณ เดือนที่ $t-1$

$$\text{Earnings Growth}_t = \left[\frac{\text{Real Earnings}_t - \text{Real Earnings}_{t-1}}{\text{Real Earnings}_{t-1}} \right] \times 100 \quad (3)$$

โดยที่ Real Earnings_t คือ อัตราการเติบโตของกำไรที่แท้จริง ณ เดือนที่ t

$\text{Real Earnings}_{t-1}$ คือ อัตราการเติบโตของกำไรที่แท้จริง ณ เดือนที่ $t-1$

โดยกำหนดด้วยย่อของอัตราการเติบโตของกำไรที่แท้จริงสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ คือ earnings

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. การทดสอบเพื่อวัดความสัมพันธ์ระยะยาวของตัวแปร

การทดสอบความเป็นสแตชันนารี

ก่อนดำเนินการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรจำเป็นต้องทดสอบข้อมูลอนุกรมเวลาให้มีลักษณะคงที่ก่อน เพื่อให้ข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์ไม่แปรผันตามเวลาและอยู่ในสภาพที่ใช้ได้ (Validity) โดยการทดสอบความเป็นสแตชันนารี ด้วยวิธี Unit Root จะใช้วิธี Augmented Dickey-Fuller (ADF) Test ในการทดสอบ ตามสมการดังนี้

$$\Delta X_t = \theta X_{t-1} + \sum_{i=1}^p \alpha_i \Delta X_{t-i} + \epsilon_t \quad (4)$$

$$\Delta Y_t = \theta Y_{t-1} + \sum_{i=1}^p \alpha_i \Delta Y_{t-i} + \epsilon_t \quad (5)$$

โดย X_t คือ อัตราการจ่ายเงินปันผล ณ เดือนที่ t

Y_t คือ อัตราการเติบโตของกำไร ณ เดือนที่ t

ตั้งสมมติฐาน :

$$H_0: \theta = 0$$

$$H_1: \theta < 0$$

หากในการทดสอบที่ระดับ Level $\{I(0)\}$ พบปัญหาอนุทินทรูท หรือค่า t-Statistics ที่ได้จากการทดสอบมีค่ามากกว่าค่าวิกฤต Mackinnon ก็จะทำการศึกษาข้อมูล ในระดับ 1st Differences ต่อไป โดยดูค่า t-Statistic เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต Mackinnon อีกครั้งหนึ่ง ถ้าค่า t-Statistics มีค่าน้อยกว่าค่าวิกฤต Mackinnon ก็แสดงว่าข้อมูลไม่มีปัญหาอนุทินทรูทในระดับข้อมูล I(1) หรือ X_t เป็น Stationary Data

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว (Cointegration)

เมื่อได้ทดสอบแล้วพบว่าอนุกรมเวลาที่น่าสนใจมีลักษณะเป็น Integrated Time Series และมี Order of Integrated เท่ากัน ก็สามารถนำตัวแปรเหล่านั้นไปทดสอบว่ามีลักษณะ Cointegrated หรือมีความสัมพันธ์กันในระยะยาวหรือไม่ ด้วยวิธี Johansen Maximum Likelihood (Johansen and Juselius (1990)) ซึ่งเป็นวิธีการที่อาศัยวิธีการของ Vector Autoregressive (VAR) เป็นพื้นฐานของการคำนวณ ซึ่งจากกลุ่มตัวแปรที่น่าสนใจจะสามารถบอกได้ว่ามีสมการเส้นตรงที่แสดงความสัมพันธ์กันในระยะยาว (Cointegrating Equation) จำนวนเท่าไร โดยดำเนินการทดสอบ ดังต่อไปนี้ทดสอบหาจำนวนความล่าช้าที่เหมาะสม (The Optimal Lags) ของเทอมตัวแปรที่เป็นผลต่างก่อน โดยพิจารณาจากค่าต่ำสุดของ Criterion ดังต่อไปนี้

$$\text{Akaike Information Criterion (AIC)} = -2 \frac{L}{T} + 2k / T$$

$$\text{Schwarz Information Criterion (SIC)} = -2 \frac{L}{T} + (k \log T) / T$$

โดยที่ T = จำนวน Observations

K = จำนวนตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในทุกสมการ

L = ค่าของ Log Likelihood Function

การทดสอบค่าตัวแปรที่เป็นผลต่าง (Error Term) เป็นไปตามสมการทดสอบดังนี้

$$\Delta \hat{e}_t = \gamma \hat{e}_{t-1} + \sum_{i=1}^p a_i \Delta \hat{e}_{t-i} + v_t \quad (6)$$

เมื่อผลการทดสอบพบว่าค่าของความคลาดเคลื่อน (Residuals) นั้นมีลักษณะนิ่งหรือไม่มียูนิทรุตที่ระดับ I (0) จะสามารถสรุปได้ว่า อัตราการจ่ายเงินปันผลและอัตราการเติบโตของกำไรในอนาคตมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว โดยกำหนดตามค่าความล่าช้าที่เหมาะสม (Lag, i) แต่หากค่าคลาดเคลื่อนมีลักษณะเป็น Non-Stationary ซึ่งก็คือ I(1) จะสามารถสรุปได้ว่า อัตราการจ่ายเงินปันผลและอัตราการเติบโตของกำไรในอนาคตไม่มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว

2. การทดสอบเพื่อวัดความสัมพันธ์ระยะสั้นของตัวแปร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะสั้น (Vector Error-Correction Model)

การสร้างแบบจำลอง VECM ต้องใช้อนุกรมเวลาที่มีลำดับ (Order) ที่เท่ากันและ Integrated กันก่อน จึงจะทำการคำนวณหาลักษณะการปรับตัวในระยะสั้น โดยวิธี VECM และเนื่องจากแบบจำลอง VECM สร้างขึ้นจากข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันในระยะยาว ดังนั้นแบบจำลอง VECM จึงนำมาใช้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุภาพ (Granger Causality) ระหว่างตัวแปรนั้นได้ เพราะมีความสัมพันธ์เชิงเหตุภาพอย่างน้อยหนึ่งทิศทาง แบบจำลอง VECM ในกรณีที่มี 2 ตัวแปร สามารถเขียนได้ดังนี้

$$d(X)_t = \alpha_1 + \alpha_x Z_{t-1} + \sum_{i=1}^p \alpha_y d(Y)_{t-i} + \epsilon_{xt} \quad (7)$$

$$d(Y)_t = \alpha_2 + \alpha_x Z_{t-1} + \sum_{i=1}^p \alpha_y d(X)_{t-i} + \epsilon_{yt} \quad (8)$$

โดย Z_{t-1} คือ Error Correction Term (ECT) หรือ จำนวนที่ตัวแปรเบี่ยงเบนออกไปจาก
 คุลยภาพระยะยาว

α_y, α_x คือ ความเร็วของการปรับตัวในระยะสั้นเพื่อเข้าไปสู่คุลยภาพระยะยาว ถ้าค่า α_y นี้
 มากแสดงว่าใช้เวลาน้อยเพื่อการปรับตัวเข้าสู่คุลยภาพระยะยาว และเมื่อมีการ
 ปรับตัวได้แล้ว เทอม Z_{t-1} นี้มีค่าเท่ากับศูนย์ ซึ่งค่าความเร็วในการปรับตัว (Speed
 of Adjustment Coefficient) โดยควรมีค่าอยู่ระหว่าง $-1 < \alpha_y, \alpha_x < 0$

$\epsilon_{yt}, \epsilon_{xt}$ คือ ตัวคลาดเคลื่อน (Disturbance Terms) ต้องมีคุณสมบัติที่ไม่มีความสัมพันธ์ใน
 ตัว (Serially Uncorrelated Disturbance Terms)

จากแบบจำลอง VECM ที่แสดงถึงการปรับตัวในระยะสั้นและระยะยาว ทำให้สามารถ
 วิเคราะห์เหตุกาณ์ (Granger Cause) ได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว กล่าวคือ ถ้าพบค่าสัมประสิทธิ์
 ของ Z_{t-1} แตกต่างจากศูนย์ แสดงว่าตัวแปร X มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของ Y ในระยะสั้น และ
 ถ้าพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของ Z_{t-1} แตกต่างจากศูนย์ แสดงว่าตัวแปร X มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง
 ของ Y ในระยะยาว

3. การทดสอบตามทฤษฎี Granger Causality

ในการประเมินคว่าตัวแปรสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้มากน้อยเพียงใดและเป็นการ
 ทดสอบว่าตัวแปรใดที่เป็นเหตุ หรือตัวแปรใดที่เป็นผล หรือตัวแปรทั้งสองเป็นตัวกำหนดซึ่งกัน
 และกัน นั้นหมายความว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวมีความสัมพันธ์กันใน 2 ทิศทาง โดยการทดสอบด้วย
 สมการถดถอยดังนี้

$$d(X)_t = \alpha_0 + \sum_{i=1}^p \alpha_i d(X)_{t-i} + \sum_{i=1}^p \beta_i d(Y)_{t-i} + \epsilon_t \quad (9)$$

$$d(Y)_t = \alpha_0 + \sum_{i=1}^p \alpha_i d(X)_{t-i} + \sum_{i=1}^p \beta_i d(Y)_{t-i} + \epsilon_t \quad (10)$$

ดังสมมติฐาน

- กรณีอัตราการจ่ายเงินปันผล (X) เป็นสาเหตุของอัตราการเติบโตของกำไรในอนาคต (Y)
 $H_0: \beta_i = 0$ (ตัวแปรอัตราการจ่ายเงินปันผลไม่เป็นสาเหตุของอัตราการเติบโตของกำไรในอนาคต)
 $H_1: \beta_i \neq 0$ (ตัวแปรอัตราการจ่ายเงินปันผลเป็นสาเหตุของอัตราการเติบโตของกำไรในอนาคต)
- กรณีอัตราการเติบโตของกำไรในอนาคต (Y) เป็นสาเหตุของอัตราการจ่ายเงินปันผล (X)
 $H_0: \beta_i = 0$ (ตัวแปรอัตราการเติบโตของกำไรในอนาคตไม่เป็นสาเหตุของอัตราการจ่ายเงินปันผล)

$H_1: \beta_1 \neq 0$ (ตัวแปรอัตราดอกเบี้ยโตของกำไรในอนาคตเป็นสาเหตุของอัตราการจ่ายเงินปันผล)

4. การทดสอบตามแบบจำลอง VAR และทดสอบค่าสถิติ

แบบจำลอง VAR เป็นตัวแบบจำลองการพยากรณ์ที่ใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) รวมทั้งการทดสอบค่าสถิติต่างๆ ที่เป็นเงื่อนไขทำให้เพิ่มประสิทธิภาพความแม่นยำและถูกต้องให้แก่ตัวแบบจำลองที่ทำการสร้าง ตามลำดับดังนี้

การตรวจสอบเครื่องหมายสัมประสิทธิ์

อันดับแรกของการสร้างรูปแบบจำลอง ต้องตระหนักถึงการกำหนดสมมติฐาน (H_0) ของเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ที่ถูกกำหนดไว้ในรูปแบบจำลองและการกำหนดสมมติฐานของเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ ต้องคำนึงถึงความเป็นจริงและกรอบของทฤษฎีที่กำหนดเครื่องหมายต่างๆ โดยรูปแบบจำลองอนุกรมเวลาเชิงเส้น

การวิจัย V AR Model ฉบับนี้ใช้วิธี Ordinary Least Square Approach ในการกำหนดหาสมการผลลัพธ์ในรูปของสมการเส้นตรง ดังตัวอย่างสมการด้านล่าง

$$X_t = \alpha_0 + \alpha_1 X_{t-1} + \alpha_2 X_{t-2} + \alpha_3 Y_{t-1} + \alpha_4 Y_{t-2} \quad (11)$$

$$Y_t = \alpha_5 + \alpha_5 X_{t-1} + \alpha_6 X_{t-2} + \alpha_7 Y_{t-1} + \alpha_8 Y_{t-2} \quad (12)$$

โดยที่ X_t คือ อัตราการจ่ายเงินปันผล, $\alpha_n \geq 0$

Y_t คือ อัตราการเติบโตของกำไรในอนาคต, $\alpha_n \geq 0$

การตรวจสอบนัยสำคัญของอิทธิพลตัวแปร (t-Statistics)

การตรวจสอบนัยสำคัญของอิทธิพลตัวแปร เป็นการตรวจสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ว่ามีค่าแตกต่างจากศูนย์หรือไม่ คล้ายๆ กับการตรวจสอบนัยสำคัญของตัวแปรแบบการกระจายแบบปกติ คือการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยอาศัยค่าสถิติ (t-Statistics) สำหรับใช้ในการตรวจสอบ ตามสมการที่ได้ดังนี้

$$t\text{-Statistics} = \frac{\beta}{\sigma}$$

โดยที่ β = สัมประสิทธิ์ ตัวแปรในตัวแบบจำลองที่ต้องการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

σ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ในตัวแบบจำลองที่ต้องการทดสอบ

กำหนด $H_0: \beta = 0$ หรือ Y และ X ไม่มีความสัมพันธ์กันในรูปเชิงเส้น

$H_1: \beta \neq 0$ หรือ Y และ X มีความสัมพันธ์กันในรูปเชิงเส้น

การตรวจสอบนัยสำคัญของตัวแบบจำลองด้วยค่า F-Statistics

การตรวจสอบนัยสำคัญของตัวแบบจำลองด้วยค่า F-Statistics หมายถึง การตรวจสอบนัยสำคัญของรูปแบบจำลองว่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลองทุกตัวมีนัยสำคัญหรือมีค่าเท่ากับศูนย์หรือไม่ กล่าวคือ การทดสอบ F-Test เป็นการตรวจสอบนัยสำคัญความแตกต่างระหว่างตัวแปรทั้งสมการ เป็นการตรวจสอบนัยสำคัญของอิทธิพลของตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไปว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยถ้าค่าสถิติ F-Statistics มีค่ามากกว่า 1.96 แสดงว่า อิทธิพลของตัวแปรทั้งสองมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

สมมติฐาน $H_0: \beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = \dots = 0$

H_1 : มี β อย่างน้อยหนึ่งตัวมีค่าไม่เท่ากับ 0

ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ $F = MSR/MSE$ สามารถวิเคราะห์ผ่านตารางการวิเคราะห์ความแปรปรวน

การตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination: R^2)

R^2 = ความแปรปรวนของ Y ที่เกิดจากค่า x/ความแปรปรวนของค่า Y ทั้งหมด

$R^2 = SSR/SST$ โดยที่ $0 \leq R^2 \leq 1$

สมการด้านบน เป็นสมการที่ใช้ตรวจสอบระดับความเหมาะสม โดยการตรวจสอบระดับความเหมาะสม หมายถึง การตรวจสอบความสามารถในการทำนายของแบบจำลองที่อธิบายความสามารถของตัวแปรต้นที่จะอธิบายตัวแปรตาม เมื่อตรวจสอบด้วยสมการนี้แล้วจะได้ให้ค่า R^2 ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination) โดยหากดัชนีนี้มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่า ความสามารถของตัวแปรต้นที่จะอธิบายตัวแปรตามได้ทั้งหมด แต่ถ้าดัชนีมีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่า ความสามารถของตัวแปรต้นที่จะอธิบายตัวแปรตามไม่ได้เลย ดังนั้นค่า R^2 จะเป็นดัชนีในการบ่งบอกว่า ค่า R^2 ยิ่งมากแสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมในการพยากรณ์

อย่างไรก็ตาม ค่า R^2 ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการเป็นดัชนีชี้วัดความเหมาะสมของโมเดล เพราะบางครั้งการที่เราเพิ่มตัวแปรต้นในสมการมาก ก็จะทำให้ค่า R^2 มีค่าดีขึ้นหรือมีค่าสูงขึ้น จึงมีการปรับค่า R^2 ใหม่ที่เรียกว่า ค่า Adjusted R^2

5. การวิเคราะห์ผลการแยกส่วนประกอบความแปรปรวน (Variance Decomposition) และ

Impulse Response Function

การแยกส่วนประกอบความแปรปรวน (Variance Decomposition) เป็นวิธีการวิเคราะห์เพื่อแยกส่วนประกอบความแปรปรวนในแต่ละค่า Endogenous Variable แต่ละตัว มีส่วนประกอบอันเนื่องมาจากค่าคลาดเคลื่อนหรือ Shock เพื่อจะสามารถบอกแหล่งที่มาของความแปรปรวนในแต่ละ

ค่า Endogenous Variable ของ Y_t ในคาบเวลาในอดีตหรือกล่าวง่ายๆ ว่าแต่ละค่า Y_{it+p} ในอดีตมีค่าคลาดเคลื่อนของตนเองอยู่ เพียงแต่ต้องการตรวจสอบวิเคราะห์ว่า Effect ของค่าคลาดเคลื่อนเหล่านี้มีผลต่อค่าความแปรปรวนของค่า Endogenous Variable มากน้อยเท่าใด และยังรวมไปถึงผลของ Impulse Response ด้วย

ส่วน Impulse Response Function เป็นเครื่องมือเบื้องต้นที่สำคัญสำหรับ VAR Model ในการวิเคราะห์การจำลองผลการ Shock ต่อตัวแปร Endogenous ในการพยากรณ์ และเป็นวิธีที่ใช้ในการพิจารณาผลการเปลี่ยนแปลงของ Shock หรือ Innovation ว่ามีผลกระทบ (Response) ต่อตัวแปรที่งานวิจัยนั้นดำเนินการศึกษาในเชิงปริมาณและทิศทางอย่างไร โดยการพิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง Standard Deviation Error หรือ Shock/Innovation เพื่อให้สามารถทำนายไปยังคาบเวลาที่ 1 คาบเวลาที่ 2 หรือช่วงเวลานานาคได้

สถานที่ใช้ในการดำเนินการและรวบรวมข้อมูล

สถานที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ศูนย์การเงินและการลงทุน (ห้อง FIC) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 5 เดือน